
**Ierosināta lieta par valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra
atbilstību Satversmei**

Satversmes tiesas 1. kolēģija 2019. gada 19. novembrī ierosināja lietu “Par Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr. 1605 “Noteikumi par valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta un apbedīšanas pabalsta apmēru, tā pārskatīšanas kārtību un pabalstu piešķiršanas un izmaksas kārtību” 2. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam, 91. panta otrajam teikumam un 109. pantam”.

Apstrīdētā norma

Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumu Nr. 1605 “Noteikumi par valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta un apbedīšanas pabalsta apmēru, tā pārskatīšanas kārtību un pabalstu piešķiršanas un izmaksas kārtību” 2. punkts:

“2. Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs ir:

2.1. Valsts sociālo pabalstu likuma 13. panta pirmajā daļā minētajām personām, izņemot invalīdus kopš bērnības, – 64,03 *euro* mēnesī;

2.2. invalīdiem kopš bērnības – 106,72 *euro* mēnesī.”

Augstāka juridiskā spēka normas

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pants: “Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Satversmes 91. panta otrais teikums: “Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.”

Satversmes 109. pants: “Ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc tiesībsarga pieteikuma. Tiesībsargs uzskata, ka apstrīdētajā normā noteiktais valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs nav pietiekams, lai nodrošinātu tā

saņēmēju pamatvajadzības – veselīgu ēdienu, apģērbu, mājokli, veselības aprūpi un obligāto izglītību. Lai gan valsts ekonomika esot attīstījusies, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs ilgstoši neesot pārskatīts. Turklāt tas esot noteikts, pamatojoties uz politiskiem apsvērumiem, nevis ekonomiskiem rādītājiem. Tādējādi valsts neesot pienācīgi izpildījusi no Satversmes 1. un 109. panta izrietošo pozitīvo pienākumu nodrošināt personām sociālo palīdzību.

Tiesībsargs norāda, ka apstrīdētajā normā noteiktais valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs izraisot tā saņēmēju sociālo atstumtību un nenodrošinot viņiem vienlīdzīgas iespējas, salīdzinot ar ekonomiski aktīvām personām. Tādēļ apstrīdētā norma neatbilstot Satversmes 91. panta otrajā teikumā ietvertajam diskriminācijas aizlieguma principam.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Ministru kabinetu **līdz 2020. gada 20. janvārim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2020. gada 19. aprīlis. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze
Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv,
67830749, 26200580